

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoE/149/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6215203513
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6215203513.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, spol. s r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený splnomocnenou Advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: J. V., narodená XX. XX. XXXX, bytom XXX XX I. K. č. XXX, na vymozenie pohľadávky v sume 499,85 eur s príslušenstvom, v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., so sídlom Exekútorový úrad 821 08 Bratislava, Záhradnícka č. 60 pod spisovou značkou Ex 23997/2015, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš číslo konania 2Er/351/2015-14 zo dňa 27. 07. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, podľa ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku), v nadväznosti na ustanovenia § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r/ a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Súď zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah. Exekučný súď bral do úvahy kritériá, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky a konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytovania úveru, ako súčasti formulárovej zmluvy o úvere. Spotrebiteľovi bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva na všeobecnom súde v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súď. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Exekučný súď právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a ako také bola už od počiatku absolútne neplatnou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase podpísania zmluvy. Keďže rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, bola absolútne neplatnou podmienkou, v dôsledku toho súď považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou brániacou vykonaniu exekúcie a tým aj dôvodom na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na jej vykonanie.

Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Právne posúdenie veci súdom považuje za nesprávne, pretože súď posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá. Domnieva sa, že súď prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorý mu vyplýva z Exekučného poriadku v nadväznosti na zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu a preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje súď, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Súď však podľa

názoru oprávneného nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, pretože dôvodom na zastavenie exekúcie môže byť len rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom či dobrými mravmi a nie rozhodcovského konania. Exekučný súd sa tak mal v rámci materiálneho prieskumu obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Oprávnený sa navyše domnieva, že postupom súdu a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ustanovenia § 40 zákona o rozhodcovskom konaní) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Namietal tiež nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvárali rozhodcovskú zmluvu podľa ustanovenia § 3 a násl. zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezistoval a tak zažalil konanie vadou nedostatočne zisteného skutočného stavu. Žiada preto, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Vo veci rozhodol vyšší súdny úradník Okresného súdu Veľký Krtíš. Zákonná sudkyňa predložila vec na rozhodnutie krajskému súdu podľa ustanovenia § 374 ods. 4 O.s.p. s vyjadrením, že odvolaniu účastníka konania nemieni vyhovieť.

Vychádzajúc z dikcie zákonných ustanovení a to tak Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2), ako aj Zákona o rozhodcovskom konaní (§ 45 ods. 1 a 2) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie - obzvlášť pred vydaním poverenia pre súdneho exekútora, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, neobstojí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Vyslovený právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Odvolací súd poznamenáva, že totožný právny názor vyplýva aj z konštantnej judikatúry a početných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR v obdobných exekučných veciach (napr. sp. zn. 3MCdo 11/2010 z 26. 09. 2011, 3Cdo 146/2011 z dňa 13. 10. 2011). Ústavný súd SR výslovne judikoval, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. 11. 2011, č. k. I. ÚS 456-/2011-19)

Taktiež neobstojí argument oprávneného, že súd nemal dostatok podkladov k právnym záverom o existencii spotrebiteľského vzťahu. Exekučný súd k právnemu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy

o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Súd prvého stupňa oboznámiac sa s obsahom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 31. 10. 2008, ako aj Všeobecných podmienok poskytovania úveru, obsahom ktorých je rozhodcovská doložka - vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne aj pomerne obširne, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka svoje rozhodnutie zdôvodnil. Odvolací súd poznamenáva, že vyslovené stanovisko je plne konformné a s v súlade s početnou judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa.

V konkrétnej veci je zrejmé, že na daný zmluvný vzťah založený Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 31. 10. 2008 dopadá právna úprava podľa ustanovenia § 52 a násl. Občianskeho zákonníka upravujúca spotrebiteľské zmluvy. Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Nakoľko z obsahu zmluvy nevyplýva, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je možné vzhľadom na všetky zákonné kritériá považovať daný zmluvný vzťah medzi oprávneným a dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne potom aj podriaďiť ho právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Odvolací súd tento právny záver vyvodzuje z označenia dlžníka v zmluve o úvere identifikačnými znakmi typickými pre fyzickú osobu - nepodnikateľa - a to menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Vychádzajúc z ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného a platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Je tak zjavné, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 31. 10. 2008, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa - a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Exekučný súd tak správne venoval pozornosť skúmaniu zmluvných podmienok z hľadísk a kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte a zameral sa na posúdenie prijateľnosti a zákonnosti predovšetkým rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzalo.

Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 17. Všeobecných podmienok poskytovania úveru, správne súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko oprávneného, že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako typovej, adhéznej zmluve, bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieta oprávnený. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej

zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

Odvolací súd v závere konštatuje, že pokiaľ oprávnený v odvolaní tvrdí, že bola medzi zmluvnými stranami uzatvorená rozhodcovská zmluva, ako samostatný právny úkon na osobitnej listine oddelenej od zmluvy o úvere, jeho argument nie je možné zohľadniť, nakoľko oprávnený neprodukoval na podporu svojho tvrdenia žiadny listinný dôkaz. V spise sa samostatná rozhodcovská zmluva nenachádza, a ani v štádiu odvolacieho konania oprávnený, napriek svojim odvolacím tvrdeniam, k odvolaniu žiadny listinný dôkaz verifikujúci jeho tvrdenie, nepredložil. Súd tak správne vychádzal z obsahu spisu a hodnotil rozhodcovskú doložku obsiahnutú v čl. 17 VPPÚ. Odvolací súd poznamenáva, že napokon aj z obsahu rozhodcovského rozsudku, ktorý je exekučným titulom v danej veci, vyplýva, že si rozhodcovský súd založil právomoc na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v bode 17 VPPÚ zmluvy o úvere. Žiadna skutočnosť, ani listinný dôkaz, preto nenasvedčuje pravdivosti tvrdenia oprávneného, že v konkrétnej veci bola medzi účastníkmi uzatvorená osobitná rozhodcovská zmluva. Dôkazné bremeno preukázania spôsobilosti predloženého exekučného titulu spočívalo na oprávnenom.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu vo výroku o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

V odvolaní nenapadnutom výroku zostáva uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.